אין מעמידין פרק שני עבודה זרה ל.

מסורת הש"ס

איחלופי. לשתות: **אלונתית.** פושו"ן: **אסור.** שהרי תחלתו יין: **אלונתית כברייתא.** שלא היה יין ממהלה ביד עובד כוכבים שלא לקחה עשויה מיד ישראל: **מותרת.** בהנאה דתו לא מנסך ליה: **עושין אנומלין.** בשבת שהוא לשתות: **ואין עושין אלונתית.** שהוא לרפואה להצטנן כשיולאין מבית המרחץ כדמפרש: **ומיס גלוגין.** שנשתנו ועמדו בכלי יום או יומיים להיות גלוגין ושופין העליונים בגחת במסננת: **מזוג.** שני חלקי מים ואחד יין: **אין כו משום גילוי.** שאין נחש שותה הימנו: **אבלע.** עובד כוכבים היה: **משכיח.** אבלע: **לידיה.** שלא יגע בו ויפסרנו: **הרי אמרו וכו'.** ומעמיק מהכא דאף בשמיה מותר: **מזיג ולא מזיג.** שאין בו מים הרבה שותה הנחש: **דלרי ואפי.** מבקע במים ובא כמו (פסחים דף מ.) (לרש"י דמיטי) ביקוע כמו דתמלרי זיקי (ב) לקמן: **סמי עייב דדין.** הרואה לו לנחש דבר שיקון ביין זה ויבוא: **קלי מיא.** מעט מים: **מסר נפשו.** למות ובא ושותה לעין כל: **לא מסר נפשיה.** ומיהו כי לא חזו ליה שתי: **כי עכבורי.** מקום: **כבוכא.** בלע"ז קוב"א: **כפרונקא.** כיסוי של כגד קשרו על פיהן (ג): **פירוקא לסכנא.** לדבר שיש בו סכנה אתה בא לתרך ולקמתר לאיות שאנו מביאין ואנן נסמוך אהני שיעוי דליתו אלא ולאי ל"ש הכי ול"ש הכי אסור: **קיסעא.** שם מדת יין שבעיר: **אימא.** אדם הישן על הנחש ולא מסר נפשיה משום מיא ואיהו הוה ייס לגנייהו: **מכי ארמלא.** ישראל שתי ואע"ג דלא בקיאי בהלכות גילוי: **סירכא.** ומתבגא דגברא נקיטא ואתיא: **אמנקרוסא.** נקיון: **קפדי.** ומכסין המים שלא תפול בהן פסולת: **טיליא חריפא.** מין יין חזק ואין טעמו טוב ומתוק אלא כחומץ וממתוק מחזקו אין נחש שותה: **דמלרי זיקי.** מבקע עולות מחזקו: **מר ירנקא.** רע ומר: **חוליא מתוק.** מחמת השמש כתוך העגבים ושוב אינו הגון: **רב המא מפני לחו.** להגך ג' יינות שיוו שלהן לשכח: **חד.** חריף ממחת פלפלין וסממנים הנמוגין בו: **אפסינתין.** אוליש"ל בלע"ז: **מי כארב.** משקה משובח. כארב לשון פרס משובח כמו סוסיא כארב במלכ"ב). וכולן אין נחש שותה מהן: **קרינא.** חליא מתוק: **וכמקומו.** כמדינתו: **חמר מדינה הוא.** והנחשים רגילין בו: **דאקריס.** החמיץ ולא חומץ הגון: מכאן

איחלופי כיון דאיכא חותם אחד לא טרח ומזייף ת"ר [ד] יין מבושל ואלונתית של עובדי כוכבים אסורין [א]אלונתית כברייתא מותרת ואיזו היא אלונתית [ב](כדתנן) גבי שבת [ג]עושין אנומלין ואין עושין אלונתית ואיזו היא אנומלין ואיזו היא אלונתית [ד]אנומלין יין ודבש ופלפלין [ה]אלונתית יין ישן ומים צלולין ואפרסמון דעבדי לבי [ו]מסותא רבה ורב יוסף דאמרי תרוייהו יין מזוג אין בו משום גילוי יין מבושל אין בו משום ניסוך איבעיא להו יין מבושל יש בו משום גילוי או אין בו משום גילוי ת"ש העיד רבי יעקב בר אידי על יין מבושל שאין בו משום גילוי רבי ינאי בר ישמעאל חלש על לגביה ר' ישמעאל בן זירוד ורבנן לשיולי ביה יתבי וקא מבעיא להו יין מבושל יש בו משום גילוי או אין בו משום גילוי אמר להו ר' ישמעאל בן זירוד הכי אמר רשב"ל משום גברא רבה ומנו ר' חייא יין מבושל אין בו משום גילוי אמרו ליה נסמוך מחוי להו ר' ינאי בר ישמעאל [ז]עלי ועל צוארי שמואל ואבלט הוו יתבי אייתו לקמייהו חמרא מבשלא משכיה לידיה א"ל שמואל הרי אמרו יין מבושל אין בו משום יין נסך אמתיה דרבי חייא איגלויי לה ההוא חמרא מבשלא אתיא לקמיה דר' חייא אמר לה הרי אמרו יין מבושל אין בו משום גילוי שמעיה דרב אדא בר אהבה איגלי ליה חמרא מזיגא א"ל הרי אמרו יין מזוג אין בו משום גילוי אמר רב פפא לא אמרן אלא דמזיג טובא אבל מזיג ולא מזיג שתי ומזיג ולא מזיג מי שתי והא רבה בר רב הונא הוה קאזיל בארבא והוה נקיט חמרא בהדיה וחזייה להההוא חויא דצרי ואתי א"ל לשמעיה סמי עיניה דדין שקיל קלי מיא שדא ביה וסר לאחוריה אחייא מסר נפשיה אמזיגא לא מסר נפשיה ואמזיגא לא מסר נפשיה והא רבי ינאי הוה בי עכבורי ואמרי ליה בר הדיא הוה בי עכבורי הוו יתבי והוו קא שתו חמרא מזיגא פש להו חמרא בכובא וצרונהי בפרונקא וחזיא להההוא חויא דשקיל מיא ורמא בכובא עד דמלא בכובא וסליק חמרא עילויה פרונקא ושתי אמרי דמזיג איהו שתי דמזיגי אחרינו לא שתי אמר רב אשי ואיתימא רב משרשיא פירוקא לסכנתא אמר רבא הלכתא [ה]יין מזוג יש בו משום גילוי [ו]ויש בו משום יין נסך יין מבושל [ז]אין בו משום גילוי [ח]ואין בו משום יין נסך שמעיה דרב חלקיה בר טובי איגליא [ט] ההוא קיסתא דמיא והוה ניים גבה אתא לגביה דרב חלקיה בר טובי א"ל הרי אמרו אימת ישן עליהן והני מילי ביממא אבל בליליא לא [י]ולא היא לא שנא ביממא ול"ש בליליא אימת ישן עליהן לא אמרינן רב לא שתי מבי ארמאה אמר לא זהירי בגילוי מבי ארמלתא שתי אמר סירכא דגברא נקיטא שמואל לא שתי מיא מבי ארמלתא אמר לית לה אימתא דגברא ולא מיכסיא מיא אבל מבי ארמאה שתי נהי דאגיליא לא קפדי אמנקרותא מיהא קפדי א"ד רב לא שתי מיא מבי ארמאה אבל מבי ארמלתא שתי שמואל לא שתי מיא לא מבי ארמאה ולא מבי ארמלתא: אריב"ל שלש יינות הן ואין בהן משום גילוי ואלו הן [יא]חד מר מתוק חד טילא חריפא דמצרי זיקי מר ירנקא מתוק חוליא רב המא מתני לעיליא חד חמר ופלפלין מר [יב]אפסינתין מתוק מי בארג אר"ש בן לקיש קרינא אין בו משום גילוי מאי קרינא א"ר אבהו חמרא חליא דאתי מעסיא אמר רבא ובמקומו יש בו משום גילוי מ"ט חמר מדינה הוא אמר רבא [יג]האי חמרא דאקרים עד תלתא יומי יש בו משום גילוי [יד]ומשום יין נסך מכאן

אלונתית כברייתא מותרת. פרש"י שלא היה תחלתו יין ביד עובד כוכבים אלא לקחה עשויה ביד ישראל ומותרת בהנאה דתו לא מנסך לה ומכאן ראיה להתיר תבשיל שנתערב בו יין קודם שבטלוהו אי נגע ביה עובד כוכבים דיין שנתערב תו לא מנסך ליה כברייתא לא משמע כן ועוד כפ"ק דמולין (דף ו.) משמע שהוא קרוי אלונתית קודם שנתנו לתוכו יין דתניא הליקח יין לתת לתוך אלונתית ולא קאמר לעשות אלונתית לכך פירש ר"ת דאלונתית דרך הוא לעשות מתחלה אלא יין ומכניסין אותה לקיוס וכשמתפקין ממנה מעט מעט מערבין בה היין שאם יכניסו לקיוס אותה עם היין מתקלקלת וה"פ אלונתית של עובדי כוכבים שמכוה מן החבית כדי לשתות ולא דאה ישראל בשעה שמשכוה אסורה כי שמא נתן בה יין כברייתא פי' כמו שהיא נעשית מתחלה אלא יין ודאהו מוסך מן החבית מותרת דודאי לא עירב בו יין ומ"מ יש לראה להתיר מדתנא בתוספתא אלונתית של עובדי כוכבים אסורה מפני שתחלתו יין כלומר שתחלתו יין של עובד כוכבים משמע הא אם תחלתו יין של ישראל מותרת במגע עובד כוכבים שנתערב בה מסקין אתרים ואומר ריצב"ל דדוקא תבשיל לפי שאין היין ניכר בעין כלל אבל כשמשימין אותו בשומין או בתרבל שמא יש לחוש למגע עובד כוכבים לפי שהוא בעין יותר וכן הלכה למעשה: **יין מבושל** אין בו משום יין נסך. כן הלכה ומותר במגע עובד כוכבים מדשתו ליה שמואל ואבלט:

האי חמרא דאקרים עד תלתא יומי. ולא גרס תלתין יומין דהכי נמי מליגו בו חילוק בשלשה ימים לאשומים בפרק המוכר פירות (כ"ב דף לו.) דקאמר כל שלשה ימים ודאי מכאן ואילך ספק: השתא

עין משפט נר מצוה

סג א מיי' פי"ח מהל' מאכלות אסורות הל' י טושי"ע י"ד סימן קכג סעיף ד:

סד ב ג ד מיי' פכ"ב מהלכות שבת הלכה יא סמג לאוין סה טוש"ע א"ח סימן שכא סעיף ח:

סה ה מיי' פי"ח מהל' מאכלות אסורות הל' ט סמג לאוין קמח טור ש"ע י"ד סימן קכג סעיף ח:

סו ז מיי' פי"ח מהל' מאכלות אסורות הל' ט סמג לאוין קמח טור ש"ע י"ד סימן קכג סעיף ט:

סח ח מיי' פי"ח מהל' מאכלות אסורות הל' ט סמג לאוין קמח טוש"ע י"ד סימן קכג סעיף ג:

סט ט מיי' פי"ח מהל' מאכלות אסורות הל' ט סמג לאוין קמח טור ש"ע י"ד סימן קכג סעיף ו:

ע י מיי' שם הלכה י סמג שם (טור שם):

עא כ מיי' שם הל' ז:

עב ל מיי' פי"ח מהל' מאכלות אסורות הלכה ט סמג לאוין קמח טור ש"ע י"ד סימן קכג סעיף י:

הגהות הב"ח

(ה) נס' אינגלי ליה הכתה קיסתא: (ב) רש"י ד"ה דלרי ואתי וכו' דמלרי זיקי. נ"ב וכן הוא ביומא סוף פ"ק דף ח:

לעזי רש"י

פרישד"ן. שיקוי.

קוב"א. גביע. מיכל גדול הנגול.

אולישנ"א [אלוישנ"א]. לענה.

מוסף רש"י

ראפסמון. שמן אפרסמון (חולין ז.).

מלוי ביממא אבל בליליא לא [יא]ולא היא לא שנא ביממא ול"ש בליליא אימת ישן עליהן לא אמרינן רב לא שתי מבי ארמאה אמר לא זהירי בגילוי מבי ארמלתא שתי אמר סירכא דגברא נקיטא שמואל לא שתי מיא מבי ארמלתא אמר לית לה אימתא דגברא ולא מיכסיא מיא אבל מבי ארמאה שתי נהי דאגיליא לא קפדי אמנקרותא מיהא קפדי א"ד רב לא שתי מיא מבי ארמאה אבל מבי ארמלתא שתי שמואל לא שתי מיא לא מבי ארמאה ולא מבי ארמלתא: אריב"ל שלש יינות הן ואין בהן משום גילוי ואלו הן [יא]חד מר מתוק חד טילא חריפא דמצרי זיקי מר ירנקא מתוק חוליא רב המא מתני לעיליא חד חמר ופלפלין מר [יב]אפסינתין מתוק מי בארג אר"ש בן לקיש קרינא אין בו משום גילוי מאי קרינא א"ר אבהו חמרא חליא דאתי מעסיא אמר רבא ובמקומו יש בו משום גילוי מ"ט חמר מדינה הוא אמר רבא [יג]האי חמרא דאקרים עד תלתא יומי יש בו משום גילוי [יד]ומשום יין נסך מכאן

מסורת הש"ס

(א) [תוספ' פ"ה ה"ז], (ב) [נ"ל כדתמן], (ג) שבת קמ., (ד) [נ"ל מפותח למיקר], (ה) [פסחים ח:], (ו) [פי' לענה ערוך], (ז) [נ"ל מיטי דלים כהו לירי'], (ח) (פיו כש"ס), (ט) (סנהדרין נת. ע"ש ובכש"י וש"מ).

רבינו חננאל

אמינהו כי עובדי כוכבים לא צריכי חותם בתוך חותם וכו': ת"ר (ה) יין אלונתית כברייתא מותרת כלומר מי שאין בה יין רבה ורב יוסף דאמרי תרוייהו יין מזוג אין בו משום גילוי יין מבושל אין בו משום יין נסך: איבעיא להו יין מבושל יש בו משום גילוי או לאו ופשטה (ו) ר"ש בן זירוד משום דריש לקיש דאמר משום דר' חגינא יין מבושל אין בו משום גילוי אמרו ליה נסמוך עליך ואמר להו ר' ינאי בר ישמעאל סמיכו עלי ועל צוארי כל מקרה שיגיע בדבר זה. אמר רב פפא לא אמרן יין מזוג אין בו משום גילוי אלא בדמזיג טובא אבל מזיג ולא מזיג (ז) לא מסר נפשיה. איני והא ר' ינאי בעכבורא. מקום הוה שתי חמרא ופש ליה חמרא בכובא וצריה בפראנקא וחזייה לחויא דשתא מיא בפומיה ורמא בכובא עד דמלאי כובא וסליק חמרא עילוי פראנקא ושתי. מ"ד שתה מן היין ונשאר מן היין בכובא. כובא כלי היא כגון אשישה וכיוצא בה וחביא פראנקא שהוא סמרטוט יצרוהו בראש הכובא והיה הנחש שואב מים ומביאו בתוך פיו ומריקו בתוך הכובא עד שנתמלאת הכובא וצף היין מעל הסמרטוט ושתה. ושניהן דמזיג איהו כלומר מה שמחזג הנחש בעצמו הוא שטותה אבל מה שמחזיק בני אדם אינו שותה ממנו. פי' פרונקא שליח ופי' פרנקא סמרטוט. ודחי רב אשי ואמר פירוקי לסכנתא: אמר רבא הלכתא יין מזוג יש בו משום יין נסך ויש בו משום גלוי יין מבושל אין בו משום יין נסך פי' אם נגע בו עובד כוכבים אין אומרים כי ניסכו: שמואל ואבלט הוו יתבי אייתו לקמייהו חמרא מבשלא משך אבלט לידיה אמר ליה שמואל לאבלט הרי אמרי יין מבושל אין בו משום יין נסך ש"מ דאבלט עובד כוכבים הוה: קיסתא דמיא יש בו משום גלוי לא שנא בימים ולא שנא בלילה ולא אמרינן אימת ישן עליהם. (ז)ואיכא דאמרי רב לא הוה שתי לא מבי ארמאה ולא מבי ארמלתא שמואל מבי ארמאה לא הוה שתי אמר לא זהירי אגילוי מבי ארמלתא (לא) הוה שתי אמר סירכא דגברא נקיטא: **א"ר** יהושע בן לוי שלשה יינות אין בהן משום גלוי החד והמר והמתוק חד טילא חריפא דמצרי הנדוה מר ירנקא מתוק חוליא רב המא מתני לעיליא חד חמר פלפלין כו': **ירושלמי** רבי סימון מפרש חד קונדיטון שיש בו דבש ופלפלין מר אפסינתין כלומר מר כלענה מתוק חמר מבושל ובלשון פרסי כאדגי: קרינא. יין מתוק הבא מעסיא אין בו משום גילוי אבל במקומו כלומר בעסיא יש בו משום גילוי דחמר מדינה הוא. אמר רבא יין שהחמיץ עד שלשה ימים יש בו משום גילוי ויש בו משום יין נסך

(א) נראה דנ"ל יין מבושל ואלונתית של עובדי כוכבים אסורין אלונתית כברייתא וכו'. (ב) נראה דנ"ל ומסקה מהא דר"ש בן דרוך אמר משום דרש לקיש וכו'. (ג) נ"ל אבל מזיג ולא מזיג שתי לך לא מסר נפשיה. (ד) נראה מזה דדינו הוי לו גי' אחמת נכלון ולא כגי' דיין וכ"ש.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com